

Буген Мордовиянен торле почмакларында янғын чыга. Кызганычка каршы, я бер авылда, я икенче шәһәрдә янғында уллчеләр турында да ишетәбез. Шәһәрләрдә һәм зур авылларда янғын сүндерүчеләр күпләрне үлемнән коткара, ә кечкенә ерак авылларда ... Яз башы житү белән үлән һәм тормыш-конкуреш әйберләренен кирәксезләрен яндыра башыйбыз, зинһар сак булыгыз! Статистика саннарына игътибар итик. Бер көндә генә янғын сүндерергә кырык дүрт тапкыр чыкканнар. Мәсәлән, тугызынчы апрельдә Саранск шәһәре Попова урымындагы йортларның берсендә подвал янган, Ельник районы Ельник авылындагы 200 кв. метрдагы йорт, Ковылкино районындагы Старое Дракино авылында иске үлән яндыру аркасында 40 тонна печәннәре дә жилгә очкан, Темник районы Итяково авылында 70 кв. метр мусор янган. Унбишенче апрельдә Кадошкино районы Адашево авылында, коры үлән якканда, биш йорт янган һәм кон саен башка яклардан шундый хәбәрләр ишетелә торган. Ярый әле кешеләргә жәберлек тимәгән. Барысында да янғын сүндерүчеләр группалары утка каршы корәш эшләре алып барганнар. Әгәр ут кабынып янғын чыга икән, хәбәрне янғынга каршы хезмәт идарәсе диспетчерларына житкерергә кирәк. Күбрәк шундый эш гүзәл затларыбыз жилкәсендә. Мәсәлән, Кадошкино районы «янғынга каршы хезмәт идарәсе» ГКУ 28нче янғын сүндерү-коткару бүлегенен дус коллективында оч сойкемле диспетчер хатын - кыз - О.В.Бормотова, Г.Р.Байчурина белән М.Н.Кортункова эшли. Биредә Ольга Васильевна белән Гульнара Равил кызы инде тугызар ел эшлиләр икән, Марина Николаевна хезмәткә 16 ел багышлый. Эш урынын да бер генә очракта да үзгәртәргә жыенмыйлар. - Диспетчерның бурычлары беренче карашка гади: хәбәрне кабул итү, тапшыру һәм теркәү. Ул янғын сүндерү һәм авария-коткару техникасын гадәттән тыш хәл булган урынга чыгара, аннары кочләре һәм чаралары белән идарә итә. Һәм һәр диспетчер моны эшли белергә тиеш. Чонки кеше иминлеге очен жаваплылык та ана йокләнгән бит. Ә ин яхшысы, әлбәттә, гадәти булмаган хәлләр булмасын очен профилактика. Безнен эшкә күнегеп булмый, - ди диспетчер Гульнара Равил кызы Байчурина. - Аны яратырга кирәк. Бәлага тарыган кешенен иминлеге очен эшлисе килә. Үз эшемне моңым дип саныйм. Һәм мондый фикерне хезмәттәшләрем дә уртаклаша. Ә ир-атлар коллективында ничек эшлисен, дигән сорауга әнгәмәдәшләр «бик яхшы» дип жавап бирделәр. Ир-атлар коллективында эшләв күпкә жинелрәк, диделәр. Чыннан да, янғын сүндерүче эше авырларның берсе. Янғын бит миләкне дә юкка чыгара, кеше гомерен дә алып китә. Диспетчерлар бу кыенлыкларны ботен коллектив белән

бергә жинә. Смена узач, хатын-кызлар аны башка диспетчерга тапшыра...кон
эйләнәсендә дүрт смена эшли. Ботенесенә бергә жыелу кыен, кемдер постта, ө кемдер
ял итә. Менә фотога да Ольга Васильевна белән Гульнара Равилевна гына тоште. Өлеге
сойкемле хатын-кызларга форма да, елмаю да бик килешә; форманы теләп, намус нәм
горурлык белән йортәләр.

15 апрельдә Мордовия Республика-сынын гадәттән тыш хәлләрне кисәтү нәм бетерү
буенча бердәм дәүләт системасынын территориаль бүлгәге кочләре янгын куркынычы
чорына әзерлек буенча пресс-конференция уздырды. «Коры всемлекләрне яндыру
административ хокук бозу булып тора, - ди күзәтчелек эшчәнлегә нәм профилактик
эшләр Идарәсе башлыгы Сергей Репин». Ул республикабыз гражданнына кырларга
күчә торган чүпне яндыру табигатькә дә, кешегә дә зыян китерә дип искәртә. Алда Май
бәйрәмнәре. Халык ял итәргә дип табигатькә еш чыга, учак яга. Зинһар, янгынга
эләкмәгез, үзегез дә үт белән сак эш итегез дип кисәтә янгын сүндерүчеләр.

Н.Хәлил